

VERGİ SİRKÜLERİ

27.11.2024

No: 2024/095

KONU: Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-e Maddesinde Yer Alan İstisna Oranında Yapılan Değişiklik Hak.

27 Kasım 2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci Maddesinin Birinci Fıkrasının (e) Bendinde Yer Alan İstisna Oranının Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 9160)” ile Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 5/1-e bendine yer alan istisna oranı %75’ten %50’ye düşürülmüştür.

1) Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-e maddesinde yer alan istisna oranı %75’ten %50’ye düşürülmüştür.

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 5/1-e maddesine göre; kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde bulundukları iştirak hisseleri, aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri, rüçhan hakları ve 5/1-a bendi kapsamında istisna kazançlarına kaynak teşkil eden yatırım fonlarının katılma paylarının satışından elde edilen kazançların %75’lik kısmı kurumlar vergisinden istisna edilmektedir.

Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan; vergi yüküne ilişkin oranları ayrı ayrı veya birlikte sifıra kadar indirmeye veya kurumlar vergisi oranına kadar artırmaya, diğer oranları ayrı ayrı veya birlikte sifıra kadar indirmeye veya %100’e kadar artırmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu maddedeki istisnaların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

9160 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile söz konusu %75’lik istisna oranı %50’ye düşürülmüştür. Yeni düzenleme, 27 Kasım 2024 itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Kararda, bu tarihten önce iktisap edilen kıymetlere ilişkin herhangi bir özel düzenleme yer almamaktadır. Bu çerçevede, 27 Kasım 2024 tarihinden itibaren, Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 5/1-e maddesi kapsamında yapılacak tüm satışlarda, kıymetlerin iktisap edilme tarihine bakılmaksızın istisna oranı %50 olarak uygulanacaktır.

Bu Karar ile yapılan düzenlemenin önceki ve sonraki halleri, aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Eski düzenleme:	Yeni düzenleme:
<p>e) Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri, rüçhan hakları ve bu fıkranın (a) bendi kapsamında istisna kazançlarına kaynak oluşturan yatırım fonlarının katılma paylarının satışından doğan kazançların %75’lik kısmı.</p> <p>Bu istisna, satışın yapıldığı dönemde uygulanır ve satış kazancının istisnadan yararlanan kısmı satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte özel bir fon hesabında tutulur. Ancak satış bedelinin, satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılının sonuna kadar tahsil edilmesi şarttır. Bu süre içinde tahsil edilmeyen satış bedeline isabet eden istisna nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır.</p>	<p>e) Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri, rüçhan hakları ve bu fıkranın (a) bendi kapsamında istisna kazançlarına kaynak oluşturan yatırım fonlarının katılma paylarının satışından doğan kazançların %50’lik kısmı.</p> <p>Bu istisna, satışın yapıldığı dönemde uygulanır ve satış kazancının istisnadan yararlanan kısmı satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte özel bir fon hesabında tutulur. Ancak satış bedelinin, satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılının sonuna kadar tahsil edilmesi şarttır. Bu süre içinde tahsil edilmeyen satış bedeline isabet eden istisna nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır.</p>

<p>İstisna edilen kazançtan beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen ya da dar mükellef kurumlarca ana merkeze aktarılan kısım için uygulanan istisna dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır. Aynı süre içinde işletmenin tasfiyesi (bu Kanuna göre yapılan devir ve bölünmeler hariç) halinde de bu hüküm uygulanır.</p> <p>Bedelsiz olarak veya rüçhan hakkı kullanılmak suretiyle itibarî değeriyle elde edilen hisse senetlerinin elde edilme tarihi olarak, sahip olunan eski hisse senetlerinin elde edilme tarihi esas alınır.</p> <p>Devir veya bölünme suretiyle devralınan iştirak hisseleri, kurucu senetleri ve intifa senetleri ile rüçhan haklarının satışında aktifte bulundurma sürelerinin hesabında, devir olunan veya bölünen kurumda geçen süreler de dikkate alınır.</p> <p>Menkul kıymet ticaretiyle uğraşan kurumların bu amaçla ellerinde bulundurdukları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar istisna kapsamı dışındadır.</p>	<p>İstisna edilen kazançtan beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen ya da dar mükellef kurumlarca ana merkeze aktarılan kısım için uygulanan istisna dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır. Aynı süre içinde işletmenin tasfiyesi (bu Kanuna göre yapılan devir ve bölünmeler hariç) halinde de bu hüküm uygulanır.</p> <p>Bedelsiz olarak veya rüçhan hakkı kullanılmak suretiyle itibarî değeriyle elde edilen hisse senetlerinin elde edilme tarihi olarak, sahip olunan eski hisse senetlerinin elde edilme tarihi esas alınır.</p> <p>Devir veya bölünme suretiyle devralınan iştirak hisseleri, kurucu senetleri ve intifa senetleri ile rüçhan haklarının satışında aktifte bulundurma sürelerinin hesabında, devir olunan veya bölünen kurumda geçen süreler de dikkate alınır.</p> <p>Menkul kıymet ticaretiyle uğraşan kurumların bu amaçla ellerinde bulundurdukları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar istisna kapsamı dışındadır.</p>
---	---

2) İştirak hisseleri, kurucu senetleri, intifa senetleri, rüçhan hakları ve yatırım fonlarının katılma paylarının kapsamı

Bu istisnanın uygulanmasına konu olacak kıymetler aşağıda detaylandırılmıştır:

İştirak hisseleri, kurucu senetleri ve intifa senetleri

Maddede yer alan "iştirak hisseleri" deyimini, menkul değerler portföyüne dahil hisse senetleri ile ortaklık paylarını ifade etmektedir.

Bunlar;

- Anonim şirketlerin ortaklık payları veya hisse senetleri (Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım ortaklıkları hisse senetleri dahil),
- Limited şirketlere ait iştirak payları,
- Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komanditer ortaklarına ait ortaklık payları,
- İş ortaklıkları ile adi ortaklıklara ait ortaklık payları,
- Kooperatiflere ait ortaklık payları

olarak sıralanabilir.

Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi fonların katılma belgeleri ise iştirak hissesi olarak değerlendirilmeyecektir.

Rüçhan hakları

Anonim şirketler ile eshamlı komandit şirketlerin sermaye artırımına gitmeleri durumunda, bu şirketlerin hisse senetlerini aktifinde bulunduran kurumlar, bedelli veya bedelsiz olarak yapılan bu sermaye artırımına katılabilecekleri gibi yeni hisse senedi rüçhan hakkı kuponlarını (öncelikli alım hakkı) başkalarına da satabilmektedirler. Söz konusu rüçhan haklarının satışından elde edilen kazançların %50'si istisnadan yararlanabilecektir.

Girişim sermayesi yatırım fonları katılma payları

Sermaye piyasası mevzuatına göre girişim sermayesi yatırım fonları, nitelikli yatırımcılardan katılma payı karşılığında toplanan para ya da iştirak paylarıyla, pay sahipleri hesabına, inançlı mülkiyet esaslarına göre, girişim sermayesi yatırımlarından oluşan portföyü işletmek amacıyla kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan mal varlığı olarak tanımlanmaktadır.

Buna göre, Sermaye Piyasası Kurulundan izin alarak faaliyette bulunan girişim sermayesi fonlarının katılma paylarının satışından elde edilecek kazançların %50'si, öngörülen şartların da sağlanması kaydıyla kurumlar vergisinden istisna edilecektir.

Saygılarımızla,

Fikirli YMM Ltd. Şti.